

4. Волинець В. О. Вплив штучного інтелекту на сучасне мистецтво: можливості та виклики. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*. 2023. Т. 6, № 1. С. 21–31.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-75>

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У НАВЧАННІ ЯК ЧИННИК УСПІШНОЇ КАР'ЄРИ

Іванніков С. І.

*кандидат наук, викладач фізичного виховання,
директор*

*Комунальний заклад «Балтський педагогічний фаховий коледж»
м. Балта, Одеська область, Україна*

Вітчизняна система вищої освіти зазнала в останні роки суттєвих трансформацій і пережила не одну хвилю реформ. Зміни в сучасному світі викликають появу нових освітніх феноменів і змінюють ставлення суспільства до фундаментальних освітніх цінностей. Такими цінностями сучасної освіти стали, за твердженням європейських дослідників (Р. Винничук, К. Левківська, Д. Буніковски, Д. Фаас та ін.): демократія, толерантність, мультикультуралізм, представництво та верховенство права, солідарність, гуманізм та чесність і добропорядність [1–4].

У цьому контексті особливої гостроти набуває проблема формування означених цінностей у всіх суб'єктів освітнього простору – як педагогічного, професорсько-викладацького складу закладів освіти, так і в здобувачів різних освітніх рівнів. Цінності толерантності, демократії, гуманізму, солідарності транслиуються насамперед змістом освіти, підкріплюючись відповідними правилами поведінки в різних освітніх середовищах (установленими статутами закладів освіти і підтримуваними їх членами), а також відповідними законодавчими актами в освітній і політичній сфері. Натомість цінності чесності і добропорядності мають більш складний спосіб свого формування й розвитку – вони не завжди знаходять своє відображення в змісті освіти (тобто того матеріалу, що вивчається учнями і студентами), і можуть не бути пріоритетом для внутрішньої взаємодії між учасниками освітнього процесу конкретного закладу освіти. Тому питання академічної

чесності, яку частіше називають академічною доброчесністю, надзвичайно актуалізувалося останніми роками, пов'язуючись із формуванням нової освітньої етики і політики.

Розглянемо детальніше, які смисли вкладають науковці і освітяни в поняття «академічна доброчесність».

«Академічна доброчесність (англ. Academic integrity) – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» (Вікіпедія).

Міжнародний центр академічної доброчесності (Ратлендський інститут етики, Університет Клемсон, Південна Кароліна) «...розробив документ «Фундаментальні цінності академічної доброчесності». За цим підходом, академічна доброчесність – це відданість академічної спільноти, навіть перед лицем труднощів, шести фундаментальним цінностям: чесності, довірі, справедливості, повазі, відповідальності й мужності» [6].

Як показує аналіз наукової літератури з питань освітньої етики, академічна доброчесність є глобальним очікуванням. У нашому мінливому постіндустріальному світі освітні цілі передбачають вихід на глобальний ринок ідей. Тому як ніколи важливо, щоб ці ідеї були оригінальними та автентичними.

Нинішнім випускникам закладів освіти не вистачає таких навичок, як ефективна комунікація та командне розв'язання проблем, критичне та творче мислення, інноваційність – тобто тих навичок, які є вирішальними в будь-якій галузі. А сформувати такі навички неможливо без дотримання академічної доброчесності під час навчання. Це також матиме позитивний вплив і на якість навчальних результатів кожного здобувача освіти, і на підтримку позитивної репутації освітніх установ, викладачів і окремих осіб, а також – що видається нам винятково важливим – на майбутню поведінку молодого фахівця на робочому місці.

Порушення академічної доброчесності уповільнює навчання: якщо результат навчальної роботи учня чи студента не вимірюється точно (оскільки відповіді учня не є його власними, а списаними, або тому, що викладач, який оцінював роботу, не надає адекватного зворотного зв'язку, неможливо підтримати учнів у наступних кроках). Справедливе оцінювання також надає викладачам відомості щодо прогалин у знаннях здобувачів, які можна подолати. Тож коли відповіді учнів / студентів не є їх власними, педагоги не можуть скласти уявлення про реальний рівень навчальних досягнень класу і внести

відповідні зміни до навчальної програми чи методики викладання предмета.

Школа чи заклад вищої освіти – це не лише вивчення змісту навчальних дисциплін, а й виховання любові до навчання та здатності ділитися знаннями на справедливій основі. І те, що учні вивчають у школі, безпосередньо впливає на подальше життя, на побудову успішної кар'єри. Якщо ще зі шкільної лави учень навчається красти чужі думки та ідеї, списувати, фальсифікувати відповіді чи давати хабарі – навряд чи він стане в майбутньому успішним фахівцем з високим рівнем сформованості професійних цінностей – це стосується будь-якої сфери виробництва чи послуг.

Дослідження зарубіжних науковців засвідчують, що академічна недоброчесність у школі чи ЗВО призводить до порушень поведінки на робочому місці: ті, хто підтримує нечесну і непорядну поведінку під час навчання в університеті, з більшою ймовірністю будуть обманювати та порушувати етичні професійні кодекси згодом і на робочому місці [5–7]. Натомість академічна доброчесність, культивована в закладі освіти і підтримувана майбутнім фахівцем, стане показником чесності й порядності поведінки особистості на робочому місці в майбутньому.

З огляду на сказане, ураховуючи результати соціально-психологічних досліджень, згадуваних вище, можемо дійти висновку: надзвичайно важливо ще з початкової школи виховувати в молодих поколіннях академічну доброчесність, щоб сприяти майбутньому успіху в професії і життєвій самореалізації особистості.

Список посилань

1. Винничук Р., Кравченко Л. Аксиологічний підхід у вітчизняній педагогічній науці та практиці: історико-педагогічна ретроспектива. *Витоки педагогічної майстерності* : зб. наук. праць. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019. Вип. 23. С. 22–28. URL : <https://doi.org/10.3398/9/2075-146x.2019.23.183168>
2. Левківська К.В. Ціннісні засади діяльності освітніх закладів : навч.–метод. посібн. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2017. 136 с.
3. Bunikowski D. Values and Axiology in the European Union Legal System in Context of the European Culture and the Constitution for Europe. Why does the EU Need the Axiology? 2013. URL : <https://www.researchgate.net/publication/303971870>
4. Faas D., Hajisoteriou Ch., Angelides P. Intercultural Education in Europe: Policies, Practices and Trends. *British Educational Journal*, 2014. Vol. 40. № 2. P. 300–318. URL : <https://www.researchgate.net>

net/publication/261675132_Intercultural_education_in_Europe_Policies_practices_and_trends

5. Feyisa Mulisa & Asrat Dereb Ebessa. Sammy King Fai HUI (Reviewing editor) The carryover effects of college dishonesty on the professional workplace dishonest behaviors: A systematic review, Cogent Education, 2021.

6. Fishman T. The Fundamental Values of Academic Integrity (2nd edition). International Center for Academic Integrity, Clemson University, 2012. URL.: http://www.academicintegrity.org/ica/assets/AUD_Integrity_Quotes.pdf

7. Tatum H., Schwartz B. M. Honor Codes: Evidence Based Strategies for Improving Academic Integrity. *Theor. Into Pract.* 2017, № 56 (2), P. 129–135.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-76>

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЯК ЗАСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Гльків Н. В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри господарсько-правових дисциплін
Львівський державний університет внутрішніх справ
м. Львів, Україна*

Глобалізаційний рух та міжнародні освітні стандарти, що в своїй основі передбачають тісний зв'язок освіти, дослідної діяльності та технологічних інновацій, вимагають від національних систем вищої освіти якісної цільової орієнтації на формування інноваційної особистості з високими життєвими ціннісними орієнтаціями, якостями і здібностями, що забезпечать їх високий професійний розвиток, соціальну мобільність, творчу особистісну позицію.

Дослідження питання забезпечення і дотримання академічної доброчесності у діяльності закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання стає за сучасного рівня розвитку інформаційно-технічних можливостей, можливостей та загроз застосування штучного інтелекту та широкого доступу суспільства до них все актуальнішим.